GAZETA
DE TRANSILVANIA.

ANUL (KU PREANALTA VOIE.) AL VIII-LEA.

Nro 41. ***Brashov, 21. Maiu.*** **1845.**

Gazeta de Transilvania ese de dóu orĭ ші Fóiea odatъ пе septъmъnъ. Preцul lor este пе anul лпtreр 8 fiorinĭ (24 dóuzecherĭ) лп afarъ ші 7 fiorinĭ arцint лп Brashov.

Prenumerarĭa se face лп Brashov la Redacцie саu la Editorul, iar лп afarъ пе la к. к. poшte, кът ші la DDnii prieteнĭ korespondenцĭ aĭ noцrĭ; лп Bukuresci la D. Libraru I. Romanov et Komp.

АРТІКОЛ ЛНЧЕПЪТОРІЪ.

Despre kotercĭul transilvan.

(Лнсeiepe.)

Лп secцia IV. sistematika denumire лшĭ dъ пъrerea, кът ar trebuĭ съ fie „Direkцia politikъ a kotercĭuluĭ." Negoцul akolo лnflorepe maĭ bine unde se bukurъ de libertate maĭ mare ші oamenilor nimik пъ le kade maĭ greu, dekът o amestekare deadrepтul лn interesele lor; кu toate achestea negoцul are trebuinцъ de un felĭ de direkцie ші noвaцъ ka пe nesimцite. Komisia kotercĭalъ ашezatъ la a. 1771 dinъ patru anĭ anвse, din prichinъ kъ achea trakta trebile kotercĭale prekum se trakt orĭ kare alte kanse пе la dikasterii, korespondinцele komisiei ku guвernul ші ku isprisedkuile ginitorilor se mulцia ші kanselе kotercĭale se лntindea ku mare daunъ a negucetorilor; rundsieliле fukse de achesti fiindku enia лn fortъ de porunchĭ, nukъjia пе oamenĭ ші se da вшor bitърĭ. — De achĭ sau sokotit, kъ kotercĭulуĭ s'ar kuvenі a i se da лlt felĭ de direkцie, adikъ: Съ se orunduiaskъ patru bъrbaцi kunoskutorі de negoц, dar totdeodatъ prokopsiцĭ лn toatъ prinsipia cherut, пu sunt formъ de komisie жudikutoare, chi numaĭ ku o titlu simplu de kasъ, sau sfat kotercĭal. Lungu achestu bъrbaцi nuшĭ din deregutorie съ se adaoge alцi шese inшi, unul din magistratul lokal, altul dela vama trĭchesimalъ, doĭ din negucetorĭĭ frunтaшi ші alцi doĭ din manufakturĭrĭцi (meшerĭ), toцi furъ aĭ kutsa de kare naцie se цin, krora съ li se dea titlu kuviinчoase. Achest sfat съ se ашeze лn oraшul чe va fi purtund dinъ preшi negoцul чel maĭ лntinc. Лnsъrchinъrile achelei direkцii sau sfat se deskrib лn 27 nuiembrie interesante, din kare se poate vedea, kъ de ші direkцia n'ar auea putere жudekutoreask, ar fi totuш лnkurkatъ ku destule trebi. Din чei patru bъrbaцi direkturul съ aibъ rang de sekretarib guвernial, iar adiunktul de konchipist. — De achĭ лnkolo se chercheteazъ fondul kotercĭal nekib ші nuшoцa de a se deskide ші alte funtunĭ noi, supre лnkogцirea achelуiaш, regularea ші administraцia lui. —

Лa secцia V. se deskrib felurile de relaцĭĭ a vъmilor trichesimale kutrъ vistierie ші kutrъ negoц; se desfat princhipele dunъ kare s'ar nuшea faче tariфele ш. a ш. a.

La sъrshitul kurцii se alutarъ o skarъ a tutorur turgurilor de preste an atut dinъ zilele лn kare se maĭ цin, kът ші dinъ altele пe kare ar trebui skimbate pentru maĭ multa лndemunare ші лnlesnire a kotercĭulуĭ. —

Burbaцi transilvanĭ, nichĭ un ram al vieцeĭ noastre soцiale nu meritъ maĭ mare luare aminte лn zilele noastre ka kotercĭul ші industria. O patrie surakъ ka ші un om seriman este totdeauna smilitъ ші sunuoasъ ші atъrnutoare dela toate nechinъцiile. Este adevъr kъ poziцia noastru чea mutoasъ пe фче sъ fim maĭ mult ekonomĭ dekът negucetorĭ, dar vaĭ de achel ekonom, kare este silit o produche numaĭ atuta, kът sunĭ mulцumiask чele maĭ neapurate trebuinцe familiare, din prichinъ kъ tot чe ar produche preste achea, пe anund piaцe deskise supre vunzare, iar rutuea de strikare ші putrezire. Poziцia kotercĭulуĭ mashех se poate лnbunutъцi foarte mult, ші dakъ achesta nu se лntumplъ, prichina este, kъ maĭ nu anem oameni пe karĭ sъĭ taie kapul foarte bine la planurĭ kotercĭale, oameni ku teorie ші ku praktikъ foarte bogatъ, unulaцi adikъ upriu шkolĭ, dar ші strъjiцi ші rafinaцi лn чele чe sunt a le kotercĭului. Nu kunetum noi a vorbi ku achestea лn fanoareа grosului materialism, pentru kъ nimik лn lume nu пe este maĭ brut, dekът lukomiea de banĭ interesatъ ші murdarъ ku inima rechoasъ kи ші metalul пe karel ashazъ лn dauцĭ ku mana лn lunile ferekate fur a ші чe sъ fakъ ku el; kredem лnsъ, kъ e datorie patriotikъ ші moralъ totdeodatъ a fie kurviu, a unchi unun se afla лn viaцa ші пe lungu mukъ dreaptъ ne-лmpilutoare de surak ші seriman a kuцira kut poate maĭ mult spre ashi asigura viaцa ші viitorul sъu ші al familiei sale, spre ashi putea kuцira ku miжloacele materiale (ku banĭ, ku averĭ) koltivare de dux ші de inimъ, kare лnkъ se dau лn lumea

ачеаста пѣмаї къ келтѣялъ; кредем къ даторіца поастръ а тѣтърор есте, а къта ші а пе фолосі de тоате дарѣріле къ каре мата патъръ ѧпzестрѣ фрѣтоаса ші скѣмпа поастръ патріе, ші — ачеаста пъпъ ачі ѧпкъ пъ есте ібѣіре de арџінт осъndіцъ de леџе ші de мінте, чі ібѣіреа de арџінт есте, къџіцѣл дрепт саѳ педрепт, ѧпшелат ші фърат пѣмаї пентрѣ ка съ пътем пръда маї мълт ші съ не ѧпгъфъм къ авем; ібѣіреа de арџінт есте, къџіцѣл дрепт саѳ педрепт, de каре пъ воім а пе фолосі нічі ноі, нічі ѧмпърцъшім пе предікѣл, саѳ пе съракѣл саѳ пе непорочітѣл.

TRANCILVANIA.

Брашов. Търгѣл пострѣ de прітъварѣ трекѣ, ел фъ кѣт с'аѳ кат прецїс, маї слаѳ de міжлок. Боїі вѣні се вѣндѣрѣ къ 225 ф. в. ші маї вине, міжлокѣл кѣте 150—170, чеї de жос 125 ф., вака фрѣтоасъ 60—65, de міжлок 45, de жос 32 ф. Каїі дѣдѣрѣ прец вѣнішор.

Din комітатѣл Хѣнedоареї се скріе, къ ѧп ачеле пърці ар фі копленіт ачел соіѳ афѣрісіт de мъце пѣмїте колѣтваче дела хоторъле Сербіеї ші ар фі оторѧт пестe 200 віте къ коарпе.

ѢNГАРІА.

Пеща, 22. Маіѳ. Dѣмnezeѣ съ апере! Газетеле din Ѣнгаріа арътъndѣнe къ din цівѣріле черчетате de фоамете о маре мълцїме de оамені тот маї іаѳ лѣтеа ѧп кап, маї адаоґ ші ачеа цїре ѧпфрікошатъ, къ din ачеї непорочіці вenind ші трекѣnd о парте пе ла Ѣда-Пеща, ачі, пентрѣ ка съ се поатъ лѣпта чеваш маї вшор къ атара фоаме, ѧшї ѧмпарт прѣвчїі пе ла оамені ѧndѣръторі. Dар ачеастъ ліпсъ іа о фацъ ші маї серіоасъ ші маї скъndълоасъ. Мълцї адікъ din ачеї голі ші флътъnzі трекъторі аѳ ѧпчепѣт а фаче вънzаре форталъ de прѣвчїі лор; фетіце фрѣмшеле de 8—9 с'аѳ вzѣт вънzъndѣсе пентрѣ кѣте 5 фіорінї, іар прѣпкацїі чеї мърдарі пѣмаї къ кѣте 10—20 крі. Пентрѣ ѧп кѣецаш маї мърічел ѧмвіарѣ пе піще пърінці къ 3 дózечерї; дар пе кънd пърінції се вѣкѣра de ачест търг вѣп, прѣпкѣл ѧмвръцішъ пічоареле mamecеї ші ѧntре ваіете о рѣгѣ ка съ пѣл ѧmпінгъ дела сіне къ пѣї ва маї чере пъпе. Aзzind ачеаста кѣмпъръторіѣл, і се фъкѣ мілъ ші се депъртѣ; атѣнчї пърінції апѣкарѣ пе кѣіат ші'л кътърѣ вine пентрѣ „неаскѣлтаре.“ — Отепіреа чере, ка вънzареа ачеаста съ фіе попрітъ. (В. Р. Нігафо.)

МОЛДАВІА.

Іашї. ѧп Бѣлетінѣл din 29. Апр. чітім ачестеа:

Чінстіт кредінчос боерїѣ а Domnієї меле Dта Архон ворп. Алекѣ Балш.

Къ ѧndестѣл пърере de рѣѣ ноі ам прїміт dімісіонѣл Dтале din ѧnсърчінаре de шеф а департаментѣлѣї аверілор бісерічещї, ла каре ѧп врете че аї окѣпат ачест пост аї дат довезї de о не ѧndoіть рѣвнъ ші de о стърѣінъ пілдѣітоаре ѧntрѣ аплікаціа леџівірілор чел ѧнвръцошазъ, ші компътімінd ла стареа съпътъцїї Dтале, каре теаѳ певоіт а фаче ачест пас, dорім пе de о парте ка прін о de апроапе къштаре съ поцї вені ѧп старе de а фі ѧndелетнічіт ші ѧп віторіме ѧп слѣжва патрієї, іар пе de алта гъсім прілеж ѧndестѣл de а рості прін ачеаста десъвършіта поастрѣ тѣлцъміре, пентрѣ рѣвна ші іспітіреа че аї десъвълт ѧп лѣкрърїле поменітѣлѣї департамент, каре ка вn din ноѣ ѧпфіінцат аѳ пропъшіт прін вѣне іспрѣвї.

Чінстіт кредінчос боерїѣ а domnієї меле Dта Архон логоф. Teodor Стърza.

Аша прекѣт din пъzіреа чеа къ скѣмпътате а інстітуцїілор църїї, дерazъ вѣна орѣндѣіалъ ші сігѣрінсіреа інтересѣрілор пѣвліче, ші пемерітеле іспрѣвї съ довѣndеск din чеа маї deапроапе сіргѣінцъ ші рѣвнъ ла ѧпліпіреа правелілор: Ноі ѧп лоґріжіреа че авем de а вide пропъшіреа ѧдѣвпътъцірілор обще, пъ прецетъм а цінті а поастрѣ осевітъ прівіре ші асѣпра ашезътъмънтѣрілор атінґътоаре de аверіле кліросълвї, акърора венітѣрі сѣнт менїте ла ѧдѣвпътъціріле пърцїї бісерічещї ші ла скопврї de ѧптокмірі ші фачерї de вine, ші маї алес къ департаментъл къртвіреї аверілор епархіале ші а монастірілор пъмінтещї de кърѧnd ѧпфіінцат, аре треввінцъ de спорітоаре регѣларісіре, ші вртеазъ а пъші пе о кале адекътоаре de тѣлцъмітоаре резѣлтатврї. Дрепт ачеіа dорінd ка фонкціонерїѣл кіемат ла окъртвіреа ачестеї пост, съ фіе пътрѣнс de деліката са ѧнсърчінаре, ші лѣѧnd аміпте къ Dта ѧп дрегъторіїле пѣвліче че аї окѣпат ѧп осевіте прілежврї, аї дат довезї de сіргѣінцъ ші іспітіре, іатъ прін ачест domпеск офіс те рънdѣім ѧп постѣл вакант de шеф а департаментѣлѣї аверелор епархіїлор ші а монастірілор пъмінтещї, ѧntрѣ ѧntреагъ въдежde къ, кътареа поастрѣ ва фі потрівіт, ші къ Dта вої афла прін ачеаста вn din ноѣ прілеж ѧntрѣ а ѧndoі рѣвна ла ѧпфлоріреа ратѣлѣї че се ѧнкредінцазъ Dтале, прін паза чеа къ скѣмпътате а регѣлелор чеї слѣжеск de повъзіре потрівіт ашезътъмънтврілор ші а dіспоzіцїілор лѣкрътоаре, іар маї къ dінadінсѣл кетът а Dтале стървінцъ ѧntрѣ спорірea аверілор кліросълвї ші ѧntрѣвінцареа келтвелорѣ къ чеа маї ѧntреагъ ківзвіре ші кѣмпъніре ла деосевітеле неапърате ѧдѣвпътъцірї, ла цінереа акаретврілор ѧп вѣпъ старе ші ла пъстрареа пъdврелор de пе мошїле кліросълвї, потрівіт къ правіла ѧntрѣ ачеаста.

Ноі ївім а кредe къ алецереа че ат фъкѣт ѧп персоана Dтале, ва німері dорінцеле ѧntрѣ пропъшіреа ачестеї рам de слѣжвъ, спре а траце тѣлцъміре ші деосевіт предзвіре.

Chronicâ.

Тѣрчіа. Щіріле маї проаспете сосіте ші пóъ аічі дела Константінопол атът прін Бѣкврещі, кът ші прін Газета внів. de Авгсвврг сънт de о патрѣ de а кат пвне ла гѣnd пе тоцї карїї фак сокотеала фърѣ вір-

таш. Че е дрепт, елементъл греческ кат дъ де лъкръ тохамедаництълуй. —

Нъ де тълт ла Ламіа кътева бande греческ трекъръ граніца търческъ; се ынфрънтарь къ трънеле търческ, каре ле ші вътъръ. Ын ъртареа ачестора поарта декларъ, къ дакъ гъверънъл грек нъ поате съ нъ врея а ынфръна кълкъріле че фак свідиї греч ын пътъпътъл търческ, поарта ынсаш ва лъа тъсъръ потрівіте спре а ре'тініце пе кълкъторі. — Че е маї тълт, къ Шекіп Ефенді міністръл требілор din афаръ афлъ къ кале а нъ прімі ла сіне ын конференцъ пе D. Аргіропълос солъл Греціеї зікънд, къ търкіа п'аре а фаче къ німінї алтъл, декът сінгър къ репрезентанції челор треї пътері протекторе а Греціеї. Ачелаш Шекіп трімісе ын 26. Апр. о потъ кътръ зісіїї репрезентанці, ынтръ карея тъстръ къ тълтъ атъръчъне пефолосінца міжлочіреї лор ші адаогъ, квікъ пъпъ акът фъ плътіт пъмаї къ квінте фръмоасе, фъръ а се фаче ын паш тъкар спре а контені кавалеле грекілор. —

— Константінопол, 30. Апр. Патріархъл де релеціа греко-ръсъріteanъ ынші дъдъ ын зіледе ачестеа dimicіea. Къ ачеаста патріархъл превені кънетъл порції карея тот кънета съл скоатъ din скаун; ынсъ че ві се паре, пентръ че? Къціва фанаріоці фрънташі съпт повацаа лъї Miccianic ателіръ пе Піza паша къ ideea, къ патріархъл преа ар аскълта сфатъріле тъскалілор. Атът пентръ ачеаста, кът ші пентръ-къ къ ынскъънареа алтъї патріарх нъ се плътеск сіме фоарте ынсемнате порції — къчї келтъіеліле скімъріі de патріарх се ъркъ апроапе ла ън міліон — се афлъ къ кале, ка патріархъл съ фіе детропат, тъкаркъ ынвіноъціреа рідікатъ асъпра дъпсълъї есте фъръ темеіъ. Каре фъ дар ынdemnъл, ка Мисеianic ші компаніонії лъї съ се поарте аша неомепеще къ патріархъл? Німік алта, декът дъхъл лъї Cimon Магъл, de a кътпъра ші de a вinde даръл, cimonia. De о парте кandidaції ла патріархіе съпт сіліці а келті сіме марі, кънї алегъторії се арată греї, de алта, дакъ ачещіа нот рідіка ла скаун пе врепн пріетін de аї лор, маї тързіў лі се даъ прілежърі бъне de a стоарче алте мії ші мії дела кълъгърі de ачеіа, карії къ ажъторіъл лор ар вої а къціга ынтъріреа ла алте постърі бісерічещі. Кънd ва скъпа одатъ бісеріка Domнълъї, міреаса чеа сфънтъ а мірелъї череск de гангрена cimoniеї?!

Греція. Дъпъ щіріле din ъртъ дъхъл овщеск ын Atina нъ прea ера лініщіт. Маврокордат петрече фоарте ретрас ледънd фацъ нічї къ пріетінії съї; къ тоате ачестеа німінї нъ поате кредe, къ п'ар авea чева de гънd. — Гъверънъл воind a опрі ла паш, ка гloателе de рънd съ нъ факъ пъшкътърі ші стомот дъпъ векіа датінъ, нъ фъ аскълтат.

Ръсія ші Полонія. Дела марціні, 7. Маіъ. Ын Полонія тоате дрътъріле съпт коперіте къ остъціме, кънї адікъ гарнізоанеле се скімъ іаръ ші реціментеле трек ынкоаче ші ынколо; песте ачеаста се маї адъпъ трънe тълте ші пентръ о маневръ маре че се ва фаче ла Варшавіа. — Ъртъріле славълъї сечеріш din анъл тр., кът ші а ешіреї апелор се арată ші ын Полонія къ кіп ынфрікошат; прецъріле бъкателор се ъркъ, ынкът съръчімea é ын перікол de a нъ маї авea бъкатъ de пънe. (Газ. внів.)

Дела Кавкас се скріе къ 150 мії остъціме ръсаскъ ар фі конфентратъ ын дóъ трънe марї; алціі ынсъ вор а кредe, къ ачеастъ тълціме кътплітъ ар фі пъмаї пе хъртіе, іар ын фііпцъ тълт маї пеціпъ.

Франца. Паріс, 11. Маіъ. Ънеле газете вор а ші, къ естімп вор візіта патръ съверані пе рецеле Францеї, адікъ: Рецina Брітаніеї, рецina Спаніеї, рецеле Неаполълъї къ соціеса ші рецеле Олandеї. Съ ведем.

Дъпъ фаіма че съоаръ дела Алцір Абдел-Кадер стъ іаръш ын фрънтеа а зече мії осташі аі съї. Че пълъкъ е отъл ачеста пентръ францозі, ка ші Шаміл ын Кавкас пентръ мъскалі! Еї скот армате ка din нъздънарів. —

АСІА.

Остіndia ші Церіле вечіне. Поща din ъртъ дела Остіndia адъче щірі серіоасе дестъл, пентръ ка съ дещепте ші маї тълт къноскята хърпічіе a Енглезілор de a къщіга ын Асіа церї ынтрецї къ прец фоарте ішор. Ымпъръція Пепцеаб се афлъ ынкъ тот ын неодіхнъ ші търбъраре ші десфачереа еї се апропіе къ паші марї. Гълаб Сінг фіїъл мортълъї Рънціг Сінг, ън вълат, domнеще къ матъса, саъ маї бine ачеаста domнеще ын Лахор къ Калса, адікъ къ гардіа, іар къноскътъл Акбар-Кан фіїъл лъї Дост Мохамед domнеще ын Кавъл ші стъ гата а се ынірпта асъпра церії Пешавер. Армателе стаъ гата de амбеле пърці, пачеа се ынчеркъ прін „векілї," адікъ пленипотенціарі, дар мішелъл de Акбар оторъ пе векілії лъї Гълаб тълхъреще. (Times.)

АМЕРІКА.

Ынтре Статъріле ънite ші ынтре репъбліка Мехіко се америнцъ ръсвоіе din прічіна десвінърії провінціеї Техас de кътръ ачеаста din ъртъ ші a ынтрънърії къ челеа. Ноі ынсъ кредем, къ ші аколо се вор афла пънї, карії вор ымпъка пе кескрії. — Діпломаціі п'аъ алтъ треабъ маї бънъ декът съ тот ымпаче ын фолосъл тътърор.

ЪНЩІНЦАРЕ.

Възънd къ фрътосъл семн de чівілізаціе, ачеа маре, зіс, кріосітате че ферbe прін тот пъблікъл чере din зі ын зі о маї тълтъ ынтіndere деспре поътъцї серіоасе, съвт-ынсемнатъл ва съ черче a адъога ші ел о пікътъръ ла очеапъл дорінцеї пъблікълъї ромънеск.

Ва ынчепе даръ о фоаіе періодікъ, ъмітъ дъпъ ынсъші матеріа ші конпінсъл еї: Бъніверсалъл, поътъцї din патръ, кълтърь ші літератъръ. Къ ачі се ва дескріе, пе скърт, тот повъ че се ва афла кріос ші інтересант, прін тоатъ фіреа ші мъестріїле: обжектеле лъї вор фі мінънііле патъреї, щіінцеї ші але артеї.

Шi, ка артiколiї съ пъ се дпшире фъръ врѣмъ рънd регълат, планъл Бнiверсалълї ва фi кѣ тотъл ноѣ шi патрал, дѣпъ кът фiреа дп вечi дл ва дпфъцiна отенiреї. De aчеea, тiтлърiле материiлор вор фi лъате din челе че продък мiнънате фенотене поъ шi iнтересанте поътъцi:

I. Черъл, деспре стеле, соаре, котецi, планецi шi лънъ.

II. Пътмънтъл, деспре атмосферъ шi метеоре, очеане, конциненте, планте шi нiте.

III. Отенiреа, деспре реліцiї, чiвiлiзацiе, индестрiе, iнвенцiї шi метораюле.

IV. Літератюра, кът скріптърї, повеле, iсторiї, орацiї шi поезiї оріцiнале.

V. Романiтатеа, деспре літере, ворбе, квiнте шi скріптърї ромънещi, къчi о апалiсъ iсторiкъ шi фiлософiкъ а романiтъцiї сай а літвеї ромънещi ва форма ън събжект прiнчипал дптр'ачеастъ фоаiе, шi ва слъжi апоi дрепт фондамент ънеї граматiче шi дiкцiонарiв, резолате шi аналiтiче, дѣпъ материале калесе шi маї гата.

Тоате ачестеа сънт обжекте де ънде скрiiторiї шi четiторiї сорв шi спън тот че афлъ фрътос, шi дѣпъ акърор конощинце апоi се кътпъпеск стiма шi мерiтъл персонал прiн тоате соцiетъцiле.

Прецъл ачестеї фоi, дѣпъ ачест формат, ва фi нътаї ън галвен дмпърътеск пе ап. Редакторъл ар дорi ка ачеастъ платъ съ фiе шi маї мiкъ, чi ел пъ ва кръца нiмiк спре а дпскрiе лъкрърi нътаї де ън нiв iнтерес, дар, ка съ се дпдеплiнеаскъ челе че съ фъгъдеск, пентрь дпдестълареа шi мълцъмiреа публiкълї, требеск дпzечите шi лъкръл шi келтвелiле. Дпкъ ел дореще шi пъдждеще маї апоi а маї мърi шi дпавцi шi форма шi матерiа ачестеї жърнал, дѣпъ ажътоареле че ле ва афла дела зелошiї патронi цеперошi аї вiнелвї обцеск, чеї дпсъфлацi де повiлеле сiмцъмiнте пентрь тот че привеще лътiнареа шi дпаiнтареа фiiлор патрiеi. Бнiверсалъл ва есi дптр'о фоаiе пе съптъмънъ, сай дой коале пе лънъ.

Аматорiї се пот сърскрiе дп Бъкърещi ла бiблiотека din колецiл сф. Сава, iар прiн жърдеце ла DD. професорi аї шкоалелор портале.

Ка съ се дпчеапъ апъл 1846, де къпътъiв, DD. абонацi вор плъті нътаї шапте сфанцi, пе шасе лънi. Дѣпъ нътъръл дптъiв, се ва тримите кълте о фоаiе нътаї ла чеї че аў плътit. De aчеea Редакторъл роагъ пе DD. аматорi съ ръспънсъ прецъл дндатъ, ка съ пъ се стрънжiпеаскъ трiмiтереа шi сума де кълте фоi требеск а се тiпъри.

Бъкърещi, 1845, Маiв 6.

I. Цепеліе.

Стареа едѣкацiеї полiтiче дп Трансiлванiа.

Мúlt és Jelen din Клаж публiкъ дѣпъzъ сънт ачеастъ тiтлъ ън артiкол де шi фоарте нiшкторiв, дар дп мълте привiнце адевърат, дп алтеле iаръш недеплiнit. Дп ачелаш се dedъче кiпъл едѣкацiеї пе ла шкоliле марi шi мiчi ънde цiiнцеле се пропън дпкъ тот лътiнеще. Дѣпъ че скрiiторiъл аратъ, къ дп шкоалеле портале шi цiмнасiале методъл аре скъдерi пъ нътаї пентрь-къ цiiнцеле се дпвацъ лътiнеще, чi шi пентрь-къ пъ се предаў дп форт маї практiкъ, маї аплiкатiв, апоi ажънце а крiтика чеї доi анi меniцi пентрь цiiнцеле фiлософiче (шi фiзiче шi iсторiче), iар маї въртос анii керсълвї de дрептърi. Ачi скрiiторiъл аратъ чеа маї маре нетълцъмiре ziкънd, къ дрептъл патъреї аша прекът се дпвацъ астъзi пъ дъ нiчi ън пътретът дѣхълвї, къ родъріле дпвъцъреї дрептълвї прiват ал патрiеї се въdеск дп адвокацiї поцрii, din карiї парте маре нiчi порвi пъ цiiв кѣ ън адвокат енглезъ орi француз шi съпт маї мълт нiще арвiтрiї, нiще къпътарi, декът апъръторi а сфiнтелор дрептърi. Пентрь дрептъл публiк н'авем нiчi о карте лъкратъ de доамнѣ ажътъ. Din ачестеа шi din ачеea, къ мълцi некъноскънd вine лiмва латiнъ — сiнгър din вiна класелор de жос — пъ пот дпвъца кѣ темеiв нiчi цiiнцеле, — ърмеазъ, къ тinерiї поцрii кънd ec din класе не дптiмпiнъ кѣ iдеi мъреце, дар потрiвите нътаї четъценiлор антiчеї Роме; iар пентрь лътеа презентъ мъртърiсеск дпсъш тестiмонiзрiле лор, къ пъ цiiв нiмiк шi н'аў нiчi о аплiкабiлiтате, чi лї вezi дпфъцiшндсе кѣ ън аер пар' къ ар авea тот нiтчi шi тот пътърї дмпрецiървл лор, фъръ жъдекатъ маторъ, фъръ модестiе. Din пълвереа школалелор еї се дѣк спре а практiza леціле ла тавла кръiаскъ (дп М. Вашархелi); дар аiчi практizареа лор есте атът de перънdвiтъ, дпкът афарь de чеї дп адевър сiлiторi шi вънi — маї пъ къноск нiчi ън фолос, iар чеї кѣ аверi мънкъ шi веў вine, дшi петрек дп плъчерi сгототоасе, мерг пе ла адвънърi цiвътале шi ла dietъ ка сь фортеце кѣ ларма лор опiнiе публiкъ шi съ сперiе лътеа de прiн прецiвр. Дела тавлъ се дѣк акасъ; ънii вънеазъ дереґъторiї, iнтрiгъ; алцii iаръш се дпсоарь, фътъ тътън, ънвлъ ла вънат, мънкъ шi веў, салтъ шi жоакъ ла кърцi, дмвътрънеск, се лепенеск пе пъсънdвле de нiмiк, шi дпсфършiт мор фъръ а'шi фi фъкът о idee деспре дпалта чiвiлiзацiе европеанъ. — Се маї дпсеатнъ, къ пе ла школiле протестанте мерце алтфелiв, маї вine; къ ла лътiнiе професорiї сънт парте маре кълъгърi преоцi, къ челе зice се апленкъ маї мълт ле дѣхъл тinерiлор ънгърi. . .

ПРЕЦЪЛ БЪКАТЕЛОР ДП БРАШОВ.

Дп вапї de валътъ. Маїв 30 к. п.

	Фр.	Кр.
Гълеата de гръў кърат	7	30
— — — de тiжлок . . .	6	54
— — съкарь	5	48
— — кукърбz	—	—
— — орz	4	—
— — овъс	2	42

РЕДАКТОР: ГЕОРГІЕ БАРІЦ. КDITOR: IOAN ГЪТТ.